

3 iulie 2025

COMITETUL DE LA LANZAROTE

Comitetul părților la Convenția Consiliului Europei pentru protecția copiilor împotriva exploataării sexuale și a abuzurilor sexuale

.....

Raport de implementare

Anexă – lista recomandărilor

PROTECȚIA COPILOR ÎMPOTRIVA ABUZURILOR
SEXUALE ÎN CERCUL DE ÎNCREDERE: CADRELE
LEGALE

Sumar executiv

Majoritatea cazurilor de abuzuri sexuale asupra copiilor sunt comise de o persoană pe care copilul o cunoaște și în care are încredere. În acest raport, Comitetul Lanzarote evaluează, în cele 48 de state părți la Convenția de la Lanzarote, protecția copiilor în interiorul „cercului lor de încredere” din. „Cercul de încredere” include membrii familiei extinse, persoanele care au roluri de îngrijire sau exercită control asupra copilului și persoanele cu care copilul interacționează într-un mediu de încredere, inclusiv prietenii săi apropiați. Raportul evaluează modul în care statele părți incriminează abuzul sexual asupra copiilor comis în cadrul cercului lor de încredere și modul în care copiii sunt protejați înainte, în timpul și după procedurile penale. De asemenea, raportul analizează măsurile specifice de răspuns la cazurile de abuz intrafamiliar și modul în care statele abordează comportamentul sexual dăunător al copiilor înșiși. În cele din urmă, acesta examinează normele procedurale aplicabile urmării și tragerii la răspundere penală, precum și măsurile de supraveghere și monitorizare a infractorilor.

În ansamblu, Comitetul Lanzarote a identificat progrese semnificative realizate de statele părți la Convenția de la Lanzarote de la prima rundă de monitorizare, care s-a concentrat, de asemenea, asupra cercului de încredere, în special în ceea ce privește garanțiile procedurale pentru victime în timpul anchetelor și procedurilor penale. Cu toate acestea, persistă în continuare lacune importante, în special în ceea ce privește incriminarea abuzului sexual asupra oricărui copil cu vârsta sub 18 ani, în contextul abuzului sexual intrafamiliar și în cazul în care nu se recurge la constrângere, amenințare sau forță. Părțile sunt, de asemenea, invitate să consolideze sprijinul juridic și psihologic acordat victimelor și persoanelor apropiate acestora, precum și supravegherea și monitorizarea infractorilor.

O legislație cuprinzătoare care **incriminează** abuzul sexual asupra copiilor de toate vârstele de **către** persoane aflate într-o **poziție recunoscută** de încredere, autoritate sau **influență** este esențială pentru a asigura protecția tuturor copiilor împotriva abuzului sexual. Câteva state părți au înregistrat progrese în acest domeniu și oferă acum o referire clară la „o poziție recunoscută de încredere, autoritate sau influență” în definițiile din legislația lor penală privind infracțiunile sexuale împotriva copiilor. Cu toate acestea, multe state părți limitează în continuare această protecție la circumstanțe foarte specifice sau la copiii care nu au împlinit vârsta legală pentru activități sexuale. Unele părți continuă să impună cerința existenței constrângerii pentru a exista infracțiunii. De asemenea, în unele state părți, copiii pot fi trași la răspundere penală pentru infracțiunea de relații sexuale cu un adult de rudenie consangvină sau cu un părinte adoptiv sau de plasament. Unele state părți continuă, de asemenea, să permită căsătoria cu victima pentru a scuti autorii de răspundere sau nu incriminează abuzul sexual comis de soții copiilor căsătoriți. În unele state părți există încă formulări juridice discriminatorii, care subminează protecția tuturor copiilor, indiferent de sexul sau orientarea sexuală a copilului victimă sau a autorului.

Protecția copiilor împotriva abuzurilor sexuale în contextul familial necesită detectarea timpurie, măsuri de protecție rapide și intervenții coordonate care să acorde prioritate siguranței și interesului superior al copilului. Comitetul a constatat că majoritatea părților prevăd îndepărtarea presupusului autor din locuință chiar înainte de inițierea procedurilor penale. În multe state părți, este de asemenea posibilă suspendarea sau retragerea completă a drepturilor sau autorității părintești pe durata procedurilor penale sau în urma unei condamnări penale a părintelui. În schimb, îndepărtarea copilului victimă trebuie să fie o măsură de ultimă instanță, însă nu toate statele părți reflectă, în mod clar, acest principiu în legislație sau în practică. În majoritatea statelor părți care permit interviuri exploratorii cu copiii, nu este necesar să se obțină consimțământul prealabil al părinților sau

reprezentaților legali ai copilului, dacă aceștia ar putea împiedica copilul să dezvăluie abuzul sexual. Părțile au înregistrat progrese și în ceea ce privește numirea și punerea la dispoziție a reprezentanților speciali și a tutorilor ad litem, în cazurile în care unul dintre părinți este presupus autor al abuzului. Majoritatea statelor părți se asigură, de asemenea, că legile privind protecția datelor și normele de confidențialitate nu împiedică schimbul de informații între agențiile care se ocupă de cazurile de abuz sexual asupra copiilor.

Copiii care **manifestă** un comportament sexual **dăunător** necesită măsuri personalizate pentru a răspunde nevoilor lor de dezvoltare. Comitetul a constatat că, în majoritatea statelor părți, în cazul în care un copil care nu a împlinit vârsta răspunderii penale se angajează într-un comportament sexual dăunător cu un alt copil, acesta este trimis la serviciile de protecție a copilului și/sau supus unor măsuri de protecție. Deși majoritatea statelor părți adoptă o abordare distinctă în ceea ce privește sancționarea copiilor care au împlinit vârsta răspunderii penale, în comparație cu adulții care săvârșesc infracțiuni similare, Comitetul invită statele părți să adopte o abordare de justiție restaurativă și să respecte principiile justiției în interesul copiilor.

Mecanisme eficiente de **inițiere a urmăririi și** tragerii la **răspundere penală** sunt esențiale pentru a se asigura că astfel de cazuri de abuzuri sexuale asupra copiilor în cercul de încredere sunt tratate indiferent de capacitatea sau disponibilitatea victimei de a depune o plângere. Raportul constată că majoritatea părților permit acum inițierea procedurilor din oficiu, fără depunerea prealabilă a unei plângeri de către victimă. S-au înregistrat progrese importante și în ceea ce privește posibilitatea de a continua procedurile după retragerea plângerii de către victimă, numărul statelor părți care permit această posibilitate crescând de peste trei ori. S-au înregistrat progrese și în ceea ce privește raportarea. Multe state părți impun anumitor categorii de profesioniști obligația legală de a raporta suspiciunile de infracțiuni sexuale împotriva copiilor și se asigură că regulile de confidențialitate nu constituie un obstacol în calea acestei obligații de raportare. Multe state părți permit, de asemenea, suspendarea profesioniștilor sau voluntarilor care fac obiectul unei anchete pentru abuz și se asigură că persoanele juridice pot fi, de asemenea, trase la răspundere în cazul în care beneficiază de aceste infracțiuni.

Copiii victime necesită **garanții și protecție** specifice în timpul anchetelor și procedurilor, pentru a reduce riscul de retraumatizare și a asigura participarea lor efectivă la procesul de justiție. În ceea ce privește faza de urmărire penală, s-au înregistrat progrese semnificative de la prima rundă de monitorizare, odată cu extinderea modelului *Barnahus* de servicii multidisciplinare integrate, adaptate copiilor, care contribuie la evitarea victimizării secundare a copiilor victime. În contextul procedurilor penale, s-au înregistrat progrese importante în ceea ce privește posibilitatea copiilor de a depune mărturie în sala de judecată fără a fi prezenți fizic, de a fi interogați fără prezența fizică a presupusului infractor și de a înregistra video mărturia copilului. Cu toate acestea, deși aproape toate părțile garantează admisibilitatea în instanță a mărturiilor preînregistrate/preconstituite, doar jumătate dintre acestea le utilizează pentru a înlocui mărturia live a copilului. S-au înregistrat progrese și în ceea ce privește măsurile de protejare a vieții private a copiilor victime. Majoritatea statelor părți permit audierile fără prezența publicului și dispun de dispoziții legale care împiedică divulgarea identității victimei în mass-media. Deși toate statele părți oferă copiilor victime acces la o formă de consiliere juridică gratuită, nu toate părțile pun la dispoziție un „avocat din oficiu” sau un avocat gratuit sau în condiții mai favorabile decât pentru adulți.

Victimele și **terții necesită**, de asemenea, **garanții** suplimentare în afara contextului procedurilor penale. Multe state părți au garanții legale pentru a proteja atât copilul victimă, cât și membrii familiei sale de consecințele negative sau de victimizarea secundară în urma dezvăluirii de către copil a abuzului sexual. S-au observat progrese în ceea ce privește acordarea de asistență terapeutică

persoanelor apropiate victimei. În mai multe state **părți**, sprijinul pentru membrii familiei victimei este acordat în cadrul serviciilor Barnahus sau de tip Barnahus.

Există în continuare lacune semnificative în ceea ce privește supravegherea **și** monitorizarea infractorilor după eliberarea din închisoare și schimbul de date între **părți** cu privire la infractorii **condamnați**. Acestea sunt două măsuri esențiale pe care **părțile** le pot lua pentru a preveni recidiva.

Comitetul de la Lanzarote reiterează necesitatea ca **părțile** să își alinieze pe deplin cadrul legal la Convenția de la Lanzarote. Prezentul raport oferă recomandări specifice și exemple concrete de bune practici pentru a sprijini reforma în vederea îmbunătățirii protecției juridice a copiilor împotriva abuzurilor sexuale în interiorul ceroului lor de încredere.

Anexă – lista recomandărilor

Recomandări

Recomandarea 1

Comitetul de la Lanzarote invită toate **părțile** să ia notă de practicile promițătoare identificate în prezentul raport și să ia în considerare implementarea unor practici similare la nivel național.

Recomandarea 2

Comitetul de la Lanzarote solicită următoarelor părți să se asigure, în conformitate cu articolul 18 alineatul (1) lit. b) a doua liniuță, că prevederile lor de drept penal, care incriminează activitatea sexuală cu un copil de către o persoană aflată într-o poziție recunoscută de încredere, autoritate sau influență asupra copilului sunt formulate suficient de larg pentru a acoperi toate situațiile relevante:

- Spania, în ceea ce privește copiii cu vârsta sub limita legală pentru activități sexuale;
- alte state **părți**, în ceea ce privește atât copiii cu vârsta până la, cât și cei peste limita legală pentru activități sexuale¹.

Recomandarea 3

Comitetul de la Lanzarote solicită **părților** care nu au **făcut încă** acest lucru² să se asigure, în conformitate cu articolul 18 alineatul (1) lit. b) a doua liniuță, că prevederile lor de drept penal incriminează activitatea sexuală cu copii de toate vârstele, inclusiv cei cu vârsta legală pentru activități sexuale, de către o persoană aflată într-o poziție recunoscută de încredere, autoritate sau influență. Aceste prevederi trebuie formulate într-un mod suficient de larg pentru a acoperi toate situațiile relevante.

Recomandarea 4

Comitetul de la Lanzarote invită Republica Moldova și orice alte **părți** care au prevederi similare să își revizuiască legislația pentru a se asigura că un copil care nu a împlinit vârsta legală pentru activități sexuale nu poate fi considerat capabil să își dea consimțământul pentru o astfel de activitate.

Recomandarea 5

Comitetul de la Lanzarote invită Albania, Austria, Bulgaria, Cehia, Grecia, Macedonia de Nord, **Elveția** și orice alte state **părți** care au prevederi similare să se asigure că un copil este recunoscut ca victimă a abuzului sexual și nu este tras la răspundere penală pentru infracțiunea de relații sexuale cu un

¹ Albania, Bosnia și Herțegovina, Croația, Cehia, Danemarca, Germania, Grecia, Islanda, Liechtenstein, Muntenegru, San Marino, Serbia, Slovenia, Tunisia, Turcia și Regatul Unit.

² Andorra, Armenia, Azerbaidjan, Georgia, Grecia, Letonia, Malta, Republica Moldova, Macedonia de Nord, Federația Rusă și Ucraina.

membru adult al familiei cu care are o legătură de rudenie în linie ascendentă, un părinte adoptiv sau de plasament sau un frate sau o soră adultă.

Comitetul de la Lanzarote invită Albania, Austria, Bulgaria, Cehia, Grecia, Ungaria, Islanda, Macedonia de Nord, **Elveția** și orice alte state **părți** care au prevederi similare să se asigure că, în cazul urmării penale a infracțiunilor privind activitatea sexuală între frați și surori, dacă unul dintre frați sau surori este victima abuzului unei poziții recunoscute de încredere, autoritate sau influență din partea celuilalt, acea persoană nu trebuie să fie trasă la răspundere penală.

Recomandarea 6

Comitetul de la Lanzarote invită Albania, Austria, Bulgaria, Cehia, Grecia, Ungaria, Islanda, Macedonia de Nord, **Elveția** și orice alte state **părți** care au prevederi similare să se asigure că copiii sunt urmăriți penal doar în ultimă instanță pentru activități sexuale între frați și că, în funcție de circumstanțe, se acordă prioritate altor metode mai adecvate de abordare a comportamentului lor dăunător (de ex., asistență terapeutică și măsuri educaționale).

Recomandarea 7

Comitetul de la Lanzarote solicită **Federației Ruse și oricăror** alte **părți** care au prevederi similare să ia măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura, în conformitate cu articolul 27 alineatul (1), că un autor nu poate fi exonerat de răspunderea penală sau de sancțiuni ca urmare a căsătoriei cu un copil victimă a unei infracțiuni sexuale comise de autor, chiar și după ce copilul victimă a atins vârsta majoratului.

Recomandarea 8

Comitetul de la Lanzarote solicită **Federației Ruse și Tunisiei** să se asigure, în conformitate cu articolul 18 alineatul (1) lit. b) prima liniuță, că copiii căsătoriți sunt protejați împotriva infracțiunilor sexuale comise de soțul sau soția lor.

Recomandarea 9

Comitetul de la Lanzarote cere **părților** să își revizuiască legislația pentru a se asigura că toate formele de abuzuri sexuale comise de o persoană aflată într-o poziție recunoscută de încredere, autoritate sau influență, astfel cum este definită la articolul 18 alineatul (1) lit. b) a doua liniuță, sunt acoperite de prevederi penale, inclusiv infracțiunile săvârșite prin:

- penetrare – indiferent dacă există sau nu consimțământ sau dacă se recurge la violență, amenințări sau forță³;

³ Andorra, Armenia, Azerbaidjan, Georgia, Letonia, Malta, Republica Moldova, Federația Rusă și Ucraina.

- un anumit contact fizic fără penetrare – indiferent dacă există sau nu consimțământ sau dacă se recurge la violență, amenințări sau forță⁴; și
- în cazuri specifice fără contact fizic, facilitate de tehnologiile informației și comunicațiilor, în conformitate cu prevederile Convenției de la Lanzarote.

Recomandarea 10

Comitetul de la Lanzarote cere **părilor** care nu au **făcut încă** acest lucru⁵, să ia măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura că ademenirea copiilor în scopuri sexuale (*grooming*) este incriminată chiar și în cazul în care nu există o propunere de întâlnire urmată de acte concrete care să conducă la o astfel de întâlnire, în conformitate cu avizul Comitetului de la Lanzarote privind articolul 23.

Recomandarea 11

Comitetul de la Lanzarote solicită următoarelor **părți** să se asigure, în conformitate cu articolul 2, că toți copiii sunt protejați, în mod egal, împotriva abuzurilor sexuale, fără discriminare pe motive ce țin de sexul sau orientarea lor sexuală, în special prin:

- Albania, revizuirea formulării legislației sale pentru a evita stigmatizarea activităților sexuale pe baza orientării sexuale, prin eliminarea referirii la „activități homosexuale”;
- Bulgaria și **Federația Rusă**, revizuirea legislației pentru a asigura sancțiuni egale pentru toate formele de abuzuri sexuale comise împotriva copiilor de orice sex sau gen, indiferent de sexul sau genul autorului;
- Macedonia de Nord și Serbia, asigurarea faptului că părinții vitregi de orice gen sunt incluși ca persoane care pot fi considerate infractori în prevederea(ile) legislativă(e) care incriminează activitatea sexuală cu un copil care a depășit vârsta legală pentru activități sexuale.

Recomandarea 12

Comitetul de la Lanzarote cere **părilor** care prevăd în cadrele lor juridice interviuri exploratorii cu copiii suspectați a fi fost abuzați sexual și care nu au **făcut încă** acest lucru⁶ să se asigure că astfel de interviuri pot fi efectuate fără a informa în prealabil părinții sau tutorii legali ai copilului sau fără a obține consimțământul prealabil al acestora, în cazurile în care există o suspiciune rezonabilă de abuz sexual în familie și există motive să se creadă că părinții sau tutorii legali ar putea împiedica copilul să dezvăluie abuzul sexual.

⁴ Albania, Azerbaidjan, Georgia, Malta și Federația Rusă.

⁵ Armenia, Grecia, Islanda, Liechtenstein, Lituania, Norvegia, România, Federația Rusă, San Marino, Serbia, Tunisia și Turcia.

⁶ Danemarca, Germania, Grecia, Polonia, Federația Rusă, Republica Slovacă, Spania și Regatul Unit (Anglia și Țara Galilor).

Recomandarea 13

Comitetul de la Lanzarote solicită **părților** care nu au **făcut încă** acest lucru⁷, să ia măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a asigura, în conformitate cu articolul 14 alineatul (3) prima liniuță, posibilitatea de a îndepărta presupusul autor al abuzului din locuința familiei, inclusiv înainte de inițierea și în afara cadrului oricărei proceduri penale.

Recomandarea 14

Comitetul de la Lanzarote invită toate **părțile** să se asigure că, în cazul în care presupusul autor al abuzului este îndepărtat, există **garanții** care să asigure bunăstarea socio-economică și sprijinul psihosocial pentru ceilalți membri ai familiei.

Recomandarea 15

Comitetul de la Lanzarote cere **părților** care nu au **făcut încă** acest lucru⁸, să se asigure că îndepărtarea unui copil victimă din mediul familial este luată în considerare numai dacă îndepărtarea presupusului autor din același mediu, printre alte măsuri, nu este suficientă pentru a proteja copilul sau nu este posibilă în circumstanțele specifice ale cazului și că acest lucru se face în interesul superior al copilului.

Recomandarea 16

Comitetul de la Lanzarote solicită **părților** care nu au **făcut încă** acest lucru⁹, să se asigure, în conformitate cu articolul 10 alineatul (1), că agențiile implicate în răspunsul la cazurile de abuzuri sexuale asupra copiilor pot face schimb de informații, în conformitate cu interesul superior al copilului și cu garanțiile adecvate, fără a încălca legile privind protecția datelor sau normele de confidențialitate a datelor.

Recomandarea 17

Comitetul de la Lanzarote invită toate **părțile** să se asigure că:

- pentru a garanta protecția copilului și a proteja procedurile penale, se efectuează o evaluare automată a riscului, bazată pe interesul superior al copilului, în fiecare caz în care un părinte sau tutore legal este suspectat sau acuzat de abuz sexual asupra propriului copil, în vederea luării unei decizii cu privire la suspendarea sau retragerea temporară a drepturilor sau autorității părintești sau de tutelă.
- se realizează o evaluare automată a riscului și a interesului superior al copilului, în fiecare caz în care un părinte sau tutore legal este condamnat pentru abuz sexual asupra propriului copil,

⁷ Albania, Azerbaidjan, Croația, Danemarca, Lituania, Monaco, Macedonia de Nord, Norvegia, Federația Rusă, San Marino și Tunisia.

⁸ Albania, Armenia, Azerbaidjan, Belgia, Bosnia și Herțegovina, Croația, Cehia, Danemarca, Georgia, Grecia, Ungaria, Irlanda, Monaco, Muntenegru, Macedonia de Nord, Federația Rusă, San Marino, Serbia, Slovenia, Spania, Tunisia, Ucraina și Regatul Unit.

⁹ Albania, Azerbaidjan, Luxemburg, Muntenegru, Macedonia de Nord, Polonia, Federația Rusă, San Marino, Tunisia, Ucraina și Regatul Unit (Scoția).

în vederea luării unei decizii cu privire la suspendarea sau retragerea continuă a drepturilor sau autorității părintești sau de tutelă

Recomandarea 18

Comitetul de la Lanzarote solicită Liechtensteinului și **Federației** Ruse să se asigure, în conformitate cu articolul 31 alineatul (4), că sunt numiți reprezentanți speciali și tutori ad litem, atunci când există un conflict de interese între titularii autorității părintești și un copil victimă.

Recomandarea 19

Comitetul de la Lanzarote solicită **părților** care nu au **făcut încă** acest lucru¹⁰, să ia măsuri legislative și de altă natură pentru a se asigura, în conformitate cu articolul 5 alineatul (2), că reprezentanții speciali și tutorii ad litem au cunoștințe adecvate în materie de exploatare sexuală și abuz sexual asupra copiilor.

Recomandarea 20

Comitetul de la Lanzarote cere **părților** care nu au **făcut încă** acest lucru, să ia măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru:

- A evita combinarea funcțiilor de avocat și tutore ad litem într-o singură persoană¹¹; și
- A asigura reprezentanți speciali și tutori ad litem, în mod gratuit, pentru copilul victimă¹².

Recomandarea 21

Comitetul de la Lanzarote solicită **părților** care nu au **făcut încă** acest lucru¹³, să asigure, în conformitate cu articolul 16 alineatul (3), programe sau măsuri de intervenție adaptate nevoilor de dezvoltare ale copiilor care săvârșesc infracțiuni sexuale, inclusiv pentru copiii care nu au împlinit vârsta răspunderii penale.

Recomandarea 22

Comitetul de la Lanzarote solicită tuturor **părților**, în conformitate cu articolul 6, să ofere tuturor copiilor o educație cuprinzătoare pentru a le permite să recunoască activitățile sexuale dăunătoare, să evite să se angajeze în comportamente sexuale dăunătoare și să solicite sprijin în cazul în care sunt victime ale abuzului sexual sau exploatării sexuale.

¹⁰ Belgia, Cehia, Danemarca, Germania, Grecia, Liechtenstein, Lituania, Federația Rusă, San Marino, Serbia, Slovenia, Ucraina.

¹¹ Albania, Andorra, Austria, Bosnia și Herțegovina, Bulgaria, Danemarca, Estonia, Georgia, Germania, Liechtenstein, Luxemburg, Muntenegru, Macedonia de Nord, Norvegia, Polonia, Portugalia, Suedia, Elveția, Tunisia, Turcia și Ucraina.

¹² Belgia, Italia, Liechtenstein, Federația Rusă, Serbia, Ucraina și Regatul Unit.

¹³ Albania, Bulgaria, Danemarca, Macedonia de Nord, San Marino și Republica Slovacă.

Recomandarea 23

Comitetul de la Lanzarote invită toate **părțile**, acolo unde este posibil, să adopte o abordare de justiție restaurativă și să respecte principiile justiției în interesul copiilor atunci când se ocupă de copii care au împlinit vârsta răspunderii penale și care manifestă sau se angajează în comportamente sexuale dăunătoare sau infracțiuni sexuale, în conformitate cu Orientările Consiliului Europei privind justiția în interesul copiilor.

Recomandarea 24

Comitetul de la Lanzarote invită toate **părțile** să se asigure că detenția copiilor este o măsură de ultimă instanță, în conformitate cu Orientările Consiliului Europei privind justiția în interesul copiilor.

Recomandarea 25

Comitetul de la Lanzarote solicită Ungariei, Macedoniei de Nord, San Marino și Turciei să se asigure, în conformitate cu articolul 32, că toate formele de exploatare sexuală și abuz sexual, astfel cum sunt definite în Convenția de la Lanzarote, pot fi investigate și / sau urmărite penal în absența unei plângeri din partea victimei.

Recomandarea 26

Comitetul de la Lanzarote cere Portugaliei să ia măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a simplifica prevederile și a clarifica faptul că toate infracțiunile de exploatare sexuală și abuz sexual asupra copiilor pot fi investigate și urmărite penal în absența unei plângeri din partea victimei.

Recomandarea 27

Comitetul de la Lanzarote solicită Macedoniei de Nord, **Federației** Ruse și Serbiei să se asigure, în conformitate cu articolul 32, că procedurile pot continua chiar dacă victima își retrace declarația.

Recomandarea 28

Comitetul de la Lanzarote invită **părțile**, în special Andorra, să se asigure că funcționarii de la ghișeu de primire beneficiază de o formare corespunzătoare pentru a asigura faptul că aceștia înregistrează cazurile de abuz sexual asupra copiilor chiar și în absența unei plângeri din partea victimei.

Recomandarea 29

Comitetul de la Lanzarote invită **părțile**, în special Danemarca, să se asigure că există garanții în vigoare pentru protejarea victimelor și pentru evitarea retraumatizării, în cazul în care o victimă este citată ca martor chiar și după ce și-a retras plângerea.

Recomandarea 30

Comitetul de la Lanzarote invită toate **părțile** să se asigure că interesul superior al copilului este luat în considerare atunci când se decide continuarea sau încetarea procedurilor pentru infracțiuni sexuale împotriva unui copil, în urma retragerii plângerii de către victimă.

Recomandarea 31

Comitetul de la Lanzarote invită Serbia să se asigure că copiii vizați de potențiale infracțiuni de „coabitare cu un minor” sunt sistematic examinați pentru a se depista potențiale infracțiuni privind abuzul sexual sau exploatarea sexuală și că interesul superior al copilului este luat în considerare atunci când se ia decizia de a nu urmări penal sau de a înceta procedura penală pentru această infracțiune specifică.

Recomandarea 32

Comitetul de la Lanzarote cere tuturor **părților** să ia măsurile legislative sau de altă natură necesare, în conformitate cu Declarația privind protecția copiilor aflați în îngrijire în afara locuinței împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale, pentru a se asigura că profesioniștii care lucrează în sectorul public, privat sau voluntar sunt trași la răspundere în cazul în care comit infracțiuni sexuale împotriva unui copil sau nu raportează autorităților competente orice astfel de infracțiuni care au loc în medii de îngrijire în afara locuinței.

Recomandarea 33

Comitetul de la Lanzarote solicită **părților** care nu au **făcut încă** acest lucru¹⁴, să se asigure, în conformitate cu articolul 12 alineatul (1), că normele de confidențialitate impuse de legislația internă anumitor profesioniști care lucrează în contact cu copii, nu împiedică posibilitatea de a raporta serviciilor competente orice situație în care au motive rezonabile să creadă că un copil este victima exploatării sexuale sau a abuzului sexual.

Recomandarea 34

Comitetul de la Lanzarote invită toate **părțile** să se asigure că profesioniștii nu sunt obligați să informeze copilul/părinții/îngrijitorii înainte de a face o sesizare, dacă profesionistul care face sesizarea consideră că o astfel de notificare ar pune în pericol copilul/părinții/îngrijitorii sau pe ei înșiși.

¹⁴ Albania, Andorra, Armenia, Azerbaidjan, Bosnia și Herțegovina, Bulgaria, Cehia, Danemarca, Estonia, Germania, Grecia, Liechtenstein, Lituania, Luxemburg, Republica Moldova, Monaco, Muntenegru, Macedonia de Nord, Norvegia, Polonia, Federația Rusă, Serbia, Republica Slovacă, Slovenia, Spania, Suedia, Ucraina și Regatul Unit.

Recomandarea 35

Comitetul de la Lanzarote invită toate **părțile** să ofere protecție specială profesioniștilor care raportează cu bună-credință infracțiuni sexuale împotriva copiilor, inclusiv protejându-i împotriva sancțiunilor profesionale sau de angajare.

Recomandarea 36

Comitetul de la Lanzarote invită toate **părțile** să consolideze protecția persoanelor care raportează cu bună-credință exploatarea sexuală sau abuzul sexual asupra copiilor și să mențină pragul pentru raportarea suspiciunilor cât mai redus posibil.

Recomandarea 37

Comitetul de la Lanzarote cere tuturor **părților** să permită posibilitatea îndepărtării presupusului autor din cadrul instituției de îngrijire în afara locuinței, încă de la începutul anchetei.

Recomandarea 38

Comitetul de la Lanzarote invită toate **părțile** să ia în considerare introducerea de măsuri de precauție pentru suspendarea autorilor suspectați de la activități profesionale sau voluntare care implică contactul cu copii în timpul anchetelor și procedurilor penale în legătură cu infracțiunile stabilite în conformitate cu Convenția de la Lanzarote.

Recomandarea 39

Comitetul de la Lanzarote solicită **părților** care nu au **făcut încă** acest lucru¹⁵, să ia măsurile legislative sau de altă natură necesare, în conformitate cu articolul 26, pentru a se asigura că persoanele juridice pot fi trase la răspundere pentru exploatarea sexuală și abuzul sexual asupra copiilor.

Recomandarea 40

Comitetul de la Lanzarote continuă să recunoască modelul „casa copiilor” sau „Barnahus” ca o practică promițătoare și invită **părțile** care nu au făcut încă acest lucru, să pună la dispoziție servicii multidisciplinare și interinstituționale similare pentru protecția victimelor exploatarei sexuale și abuzului sexual asupra copiilor, pe întreg teritoriul lor național.

Recomandarea 41

¹⁵ Andorra, Azerbaidjan, Danemarca, Islanda, Liechtenstein, Malta, Macedonia de Nord, Federația Rusă și Serbia.

Comitetul de la Lanzarote invită Norvegia și orice alte **părți** în care acest lucru nu este **încă** valabil să permită accesul tuturor copiilor cu vârsta de până la 18 ani la serviciile oferite de casele copiilor sau alte servicii multidisciplinare și interinstituționale similare înființate la nivel național.

Recomandarea 42

Comitetul de la Lanzarote solicită **Federației** Ruse să se asigure, în conformitate cu articolul 35 alineatul 1 lit. c), că întregul personal responsabil cu intervierea copiilor victime este obligat să urmeze o formare adecvată.

Recomandarea 43

Comitetul de la Lanzarote solicită **părților** care nu au **făcut încă** acest lucru¹⁶, să ia măsurile legislative sau de altă natură necesare, în conformitate cu articolul 35 alineatul 1 lit. a), pentru a se asigura că audierile copiilor victime sunt efectuate cât mai curând posibil după săvârșirea infracțiunii.

Recomandarea 44

Comitetul de la Lanzarote solicită **părților** care nu au **făcut încă** acest lucru¹⁷, să ia măsurile legislative sau de altă natură necesare, în conformitate cu articolul 35 alineatul (1) lit. d), pentru a se asigura că, în cazul în care este indispensabil să se audieze victima de mai multe ori, dacă este posibil și dacă este cazul, audierile sunt efectuate de aceeași persoană și în aceleași condiții materiale, respectând aceleași garanții procedurale adaptate copiilor, ca în primul caz.

Recomandarea 45

Comitetul de la Lanzarote invită Georgia, Macedonia de Nord și **Federația Rusă** să ia măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura că apărarea poate contesta dezvăluirile copilului în timpul audierii prin intermediul întrebărilor, eliminând astfel necesitatea ca copilul să fie prezent în sala de judecată, în timpul procedurilor.

Recomandarea 46

Comitetul de la Lanzarote cere **părților** care nu au **făcut încă** acest lucru¹⁸ să se asigure că toți copiii victime ale **exploatării sexuale** sau ale **abuzului sexual**, care nu au împlinit vârsta de 18 ani, pot beneficia de **garanțiile procedurale** prevăzute în Convenția de la Lanzarote.

Recomandarea 47

¹⁶ Bulgaria, Franța, Grecia, Federația Rusă, Tunisia, Ucraina, Regatul Unit.

¹⁷ Bulgaria, Franța, Grecia, Luxemburg, Malta, Macedonia de Nord, Polonia, Federația Rusă, Ucraina, Regatul Unit.

¹⁸ Armenia, Azerbaidjan, Danemarca, Estonia, Islanda, Norvegia, Federația Rusă, Serbia, Slovenia și Spania.

Comitetul de la Lanzarote invită toate **părțile** să se asigure că, în general, copiii victime care nu au împlinit vârsta de 18 ani pot fi audiați fără a fi prezenți fizic în instanță, cu excepția cazului în care acest lucru ar fi contrar interesului lor superior.

Recomandarea 48

Comitetul de la Lanzarote solicită **părților** care nu au **făcut încă** acest lucru să se asigure, în conformitate cu articolul 31 alineatul (1) lit. g), că, în general, copiii nu sunt supuși confruntării cu suspectul¹⁹ și solicită ca, în cazul în care legislația națională prevede excepții, acestea să fie în conformitate cu principiul interesului superior al copilului și să facă obiectul unui aviz independent al unui expert²⁰.

Recomandarea 49

Comitetul de la Lanzarote invită toate **părțile** să ia măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a proteja, de asemenea, copiii victime și împotriva contactului cu suspectii în contextul procedurilor judiciare de familie sau de îngrijire care se desfășoară în paralel cu ancheta penală sau procedurile judiciare.

Recomandarea 50

Comitetul de la Lanzarote solicită **părților** care nu au **făcut încă** acest lucru²¹, să ia măsurile legislative sau de altă natură necesare, în conformitate cu articolul 31 alineatul (1), pentru a împiedica difuzarea publică a oricăror informații, în special prin intermediul mass-media, care ar putea duce la identificarea oricărui copil victimă a exploatarei sexuale sau a abuzului sexual.

Recomandarea 51

Comitetul de la Lanzarote solicită Macedoniei de Nord **să** se asigure, în conformitate cu articolul 36 alineatul (2), că procedurile penale privind exploatarea sexuală și abuzul sexual asupra copiilor pot fi desfășurate fără prezența publicului.

Recomandarea 52

Comitetul de la Lanzarote invită toate **părțile** să se asigure că, atunci când un copil se află în grija unui tutore sau a serviciilor sociale din cauza suspiciunii că a fost săvârșită o infracțiune prevăzută de prezenta Convenție împotriva copilului și copilul poate avea statutul de parte în procedura penală, respectivele servicii sunt obligate să solicite consiliere juridică în numele copilului.

¹⁹ Luxemburg, Monaco și Federația Rusă.

²⁰ Azerbaidjan, Grecia, Ungaria, Luxemburg, Monaco, Muntenegru, Federația Rusă, Slovenia și Elveția.

²¹ Armenia, Azerbaidjan, Bosnia și Herțegovina, Estonia, Germania, Islanda, Letonia, Liechtenstein, Republica Moldova, Monaco, Olanda, Macedonia de Nord, Norvegia, Polonia, România (în ceea ce privește copiii cu vârsta de 14 ani și peste), Federația Rusă, Republica Slovacă, Suedia și Elveția.

Recomandarea 53

Comitetul de la Lanzarote invită toate **părțile** să se asigure că, în cazul în care sunt disponibile consilierea juridică și asistența juridică pentru copiii victime ale infracțiunilor sexuale, aceștia primesc informații care să le permită să beneficieze de aceste servicii.

Recomandarea 54

Comitetul de la Lanzarote invită toate **părțile** să acorde asistență juridică gratuită copiilor victime ale exploatării sexuale sau abuzului sexual, în special în cazurile de abuz a unei poziții de încredere, autoritate sau influență.

Recomandarea 55

Comitetul de la Lanzarote invită toate **părțile** să pună la dispoziția copiilor victime de toate vârstele implicați în proceduri de anchetă și judiciare, sprijin psihologic oferit de un profesionist calificat, fără a depinde de discreția autorităților sau de o cerere din partea victimei sau a reprezentantului acesteia.

Recomandarea 56

Comitetul de la Lanzarote solicită Norvegiei să se asigure, în conformitate cu articolul 2, că victimele și persoanele apropiate acestora pot avea acces la sprijin fără discriminare pe niciun motiv.

Recomandarea 57

Comitetul de la Lanzarote invită **părțile** care nu au **făcut încă** acest lucru²², să se asigure că victimele și persoanele apropiate acestora pot avea acces la sprijin adecvat, chiar dacă nu acționează în calitate de martori în instanță.

Recomandarea 58

Comitetul de la Lanzarote cere Armeniei, Ucrainei și **oricărui** alte **părți** care oferă sprijin copiilor victime în contextul intervențiilor destinate victimelor violenței domestice sau traficului de persoane, să facă referire explicită la copiii victime ale exploatării sexuale sau abuzului sexual din mediile respective.

Recomandarea 59

²² Azerbaidjan, Bosnia și Herțegovina.

Comitetul de la Lanzarote invită toate **părțile** să se asigure că se alocă fonduri corespunzătoare serviciilor care oferă sprijin, inclusiv sprijin psihologic de urgență, victimelor și persoanelor apropiate acestora.

Recomandarea 60

Comitetul de la Lanzarote invită toate **părțile** să ia măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura că profesioniștii care lucrează cu copiii victime au acces la formare și resurse pentru a putea identifica și reacționa, în mod adecvat, la **potențialele conflicte de interese**, care pot apărea în contextul accesului la informații despre un copil.

Recomandarea 61

Comitetul de la Lanzarote invită toate **părțile** să se asigure, fără a aduce atingere evaluării libere și corespunzătoare a probelor, că, în cazul în care un copil a beneficiat de intervenție terapeutică, acest lucru nu va avea, în sine, un efect negativ asupra evaluării credibilității sau ponderii acordate mărturiei copilului.

Recomandarea 62

Comitetul de la Lanzarote invită toate **părțile** să se asigure că victimele **exploatării sexuale și abuzului sexual** asupra copiilor au acces la sprijin pe termen lung, conceput pentru a răspunde nevoilor lor specifice.

Recomandarea 63

Comitetul de la Lanzarote cere **părților** care nu au **făcut încă** acest lucru²³, să instituie mecanisme de monitorizare și supraveghere a persoanelor condamnate pentru **exploatare sexuală și abuz sexual** asupra copiilor, în conformitate cu articolul 27 alineatul (4).

Recomandarea 64

Comitetul de la Lanzarote invită **părțile** să îmbunătățească monitorizarea și supravegherea infractorilor condamnați pentru **exploatarea sexuală sau abuzul sexual** a copiilor, de exemplu prin luarea în considerare a demersurilor prevăzute în **orientările suplimentare de mai jos**.

Recomandarea 65

²³ Albania, Andorra, Armenia, Azerbaidjan, Grecia, Liechtenstein, Republica Moldova, Norvegia, Federația Rusă, Serbia, Republica Slovacă și Tunisia.

Comitetul de la Lanzarote reiterează Recomandarea 11 din Raportul privind mecanismele de colectare a datelor, solicitând **părților** care nu au **făcut încă** acest lucru²⁴, să coopereze cu alte părți prin schimbul de date referitoare la identitatea și profilul genetic al persoanelor condamnate pentru infracțiunile stabilite în conformitate cu Convenția de la Lanzarote, în concordanță cu acordurile și protocoalele de partajare a datelor, în scopul prevenirii și urmăririi penale a acestor infracțiuni, conform articolului 37 alineatul (3).

²⁴ Albania, Andorra, Armenia, Austria, Azerbaidjan, Bosnia și Herțegovina, Bulgaria, Georgia, Germania, Grecia, Liechtenstein, Malta, Monaco, Muntenegru, Macedonia de Nord, Islanda, Federația Rusă, San Marino, Serbia, Slovenia, Elveția, Tunisia, Turcia și Ucraina.